

cultura

Benvinguts a la descoberta de la cultura d'Andorra

Seguint el fil de la nostra història descobrirem monuments, museus i itineraris culturals que ens endinssaran en la cultura i el folklore de les valls andorranes. La guia *Cultura* ens mostra com natura i cultura s'entrellacen per donar a conèixer les formes de vida de la societat tradicional andorrana.

Descobrirem els costums i les tradicions del país tot visitant els museus andorrans. A Casa Cristo, Casa Rull, Casa d'Areny-Plandolit o bé a la Farga Rossell i al Museu del Tabac coneixerem la societat tradicional andorrana i la seva evolució. També trobarem edificis emblemàtics, com la Casa de la Vall i el Santuari de Meritxell, que revelaran les estructures polítiques i religioses mantingudes durant segles. Trobarem construccions tradicionals en què el granit, la llosa i el ferro forjat són els protagonistes. No deixeu passar totes les històries que s'amaguen rere els seus murs!

Gaudirem de la natura recorrent la Vall del Madriu-Perafita-Claror, declarada patrimoni mundial per la Unesco en categoria de paisatge cultural l'any 2004. Coneixerem l'essència de l'alta muntanya i descobrirem les petjades de l'home en el seu estat més pur. Fargues, bordes i cabanes de pastor són un exemple del que la vall ens pot oferir.

Coneixerem el romànic d'Andorra a través de petites i senzilles esglésies romàniques. Més de quaranta temples us aprofitaran a la vida dels habitants de les valls. En el passat van ser el centre de reunió religiosa i social, i avui són una de les joies de la nostra cultura: Santa Coloma, Sant Romà de les Bons, Sant Miquel d'Engolasters... Les trobarem totes en paratges únics que formen el nostre paisatge cultural.

Posem la nostra cultura al vostre abast, aprofitau els itineraris que us proposem! El recorregut de l'hàbitat rural o la Ruta del Ferro ens ofereixen la possibilitat de descobrir el saber fer d'una societat d'alta muntanya. Sol o guiat, a peu o a cavall, veniu a conèixer els itineraris que totes les parròquies posen a la vostra disposició.

**Horaris i preus
subjectes a
modificacions.
Consulteu
actualitzacions a
www.andorra.ad**

OFICINA NACIONAL DE TURISME
C. Dr. Vilanova 13
Ed. Davi
AD500 Andorra la Vella
Tel. (+376) 820 214
Fax: (+376) 825 823
info@andorra.ad
www.andorra.ad

ÍNDEX

Història d'Andorra 04

Esglésies i monuments 06

Museus 24

Galleries d'art 43

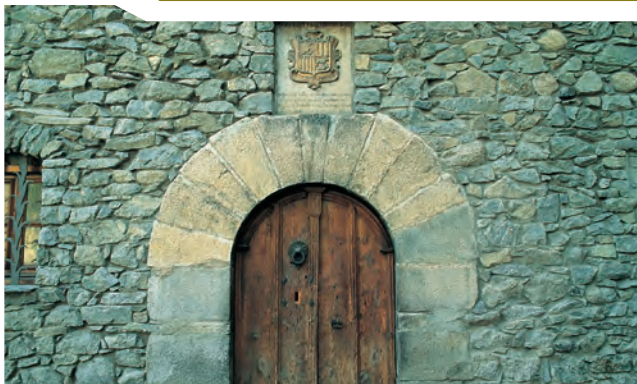
Itineraris 44

**Festivals i
esdeveniments culturals 56**

Informació general 58

Història d'Andorra

Segons la llegenda, Carlemany va fundar Andorra l'any 805 en reconeixença per l'ajuda prestada pels seus habitants contra els sarraïns, però el primer document que coneixem sobre el país és l'Acta de consagració de la catedral de Santa Maria d'Urgell (839), que esmenta les parròquies d'Andorra com a feu dels comtes d'Urgell. A mitjan segle X, el domini de diferents senyors laics i eclesiàstics influeix en l'aparició d'algunes fortaleses, torres i esglésies que encara avui perduren al territori. Durant el segle XI, el poder dels bisbes d'Urgell s'estén progressivament sobre Andorra, fins que l'any 1133 es reconverteix en senyoria eclesiàstica.

Al segle XIII es va iniciar un període de lluites i hostilitats entre els bisbes d'Urgell i els comtes de Foix per aconseguir la sobirania d'Andorra, que va finalitzar amb la signatura de dos sentències arbitrals anomenades Pariatges (1278 i 1288) entre el bisbe d'Urgell, Pere d'Urg, i el comte de Foix, Roger Bernat III. La signatura del primer pariatge (1278) establí les bases de la sobirania compartida: neix el Principat d'Andorra. El segon pariatge (1288) complementava el primer i regulava altres obligacions, com l'administració de justícia i el servei militar. El pacte es va mantenir en el temps amb transformacions importants, fins al punt que la Constitució d'Andorra recull el sistema del copríncipat, amb el bisbe d'Urgell i el president de la República Francesa com a coprínceps d'Andorra, en igualtat i a títol personal.

Durant el segle XV, els comtes de Foix esdevenen sobirans de Navarra i l'any 1589, Enric IV, rei de Navarra i comte de Foix, vescomte de Bearn i senyor d'Andorra, esdevé rei de França, i uneix a la corona els drets de consenyoria dels comtes de Foix. L'any

1793, a causa de l'origen feudal dels lligams que unien Andorra amb França, els republicans francesos es neguen a mantenir les relacions amb els andorrans. L'any 1806, Napoleó restableix la tradició feudal i els drets de consenyoria de França sobre el Principat d'Andorra.

L'any 1419, va ser creat el Consell de la Terra com a primera forma parlamentària amb la finalitat de resoldre els problemes de la comunitat. Oficialment, i des del 1702, el Consell General ha evolucionat en els àmbits de la regulació administrativa, política, jurisdiccional i legislativa.

La segona meitat del segle XIX, l'anomenada Nova Reforma (1866) aporta canvis substancials en els terrenys polític i administratiu; en destaquen l'atribució del dret de vot a tots els caps de casa i l'augment del poder del Consell General.

La posició fronterera d'Andorra ha estat un factor determinant en el seu procés de creixement i de modernització. Una frontera que coneix noves realitats arran de la Guerra Civil espanyola i la Segona Guerra Mundial, a partir de les quals el país desenvolupa una activitat comercial basada en el trànsit de mercaderies i de divises. Progressivament, el Principat inicia un particular procés d'adaptació i de canvis que evolucionen cap a l'Andorra turística i financera que coneixem avui.

L'any 1981, amb la creació del Consell Executiu, comencen importants reformes per al Principat d'Andorra, que culminaran amb l'entrada en vigor el 14 de març de 1993 de la primera Constitució d'Andorra, que converteix el Principat en un estat independent, de dret, democràtic i social, i estableix la nova definició de competències de les institucions. El 28 de juliol de 1993, Andorra s'integra a l'ONU, fet que significa el reconeixement internacional del país. Així mateix, el Principat forma part d'altres organismes internacionals, com el Consell d'Europa des del 1994.

Fotografia cedida per la Biblioteca Nacional d'Andorra

Esglésies i monuments

Com a la resta dels Pirineus, Andorra es troba en un lloc de pas, de confluències i d'intercanvis que han afavorit la fusió de les influències foranes amb la tradició artística local. Les esglésies emblemàtiques del Principat es posen a l'abast del visitant pel seu valor singular com a monument o conjunt arquitectònic, i són una oportunitat autèntica i única d'apropar-se a la història i a la cultura del país.

L'art preromànic i el romànic són les manifestacions artístiques que perduren més temps al Principat, mentre que en altres llocs d'Europa s'imposen altres estils arquitectònics. El romànic andorrà ens parla de la formació de les comunitats parroquials, de les primeres relacions de poder, de la fascinació pel misteri i per l'inexpressable. Arquitectònicament, les esglésies preromàniques i romàniques es caracteritzen per ser construccions senzilles, de petites dimensions i d'ornamentació sòbria i sense pretensions, però mantenen les premisses bàsiques d'aquest estil que es dona entre els segles XI i XII i permet seguir una evolució des que es concep com a estil fins que adquireix les formes ben desenvolupades del ple romànic.

Església Sant Joan de Caselles

L'edifici data dels segles XI-XII i segueix l'esquema arquitectònic característic de les esglésies romàniques d'Andorra: nau rectangular amb coberta de fusta, absis semicircular i campanar d'estil llombard. Conserva dos porxos, construïts probablement els segles XVI i XVII.

A l'interior podem veure els vestigis d'una majestat romànica d'estuc del segle XII envoltada d'una escena pictòrica mural que representa la crucifixió amb Longinos i Stephanon acompanyats del Sol i la Lluna.

Darrere la reixa de l'altar es conserva un retaule datat del segle XVI de gran qualitat artística amb influències del Renaixement italià i germànic on apareixen escenes de la vida i del martiri de sant Joan, autor de l'Apocalipsi i patró de l'església.

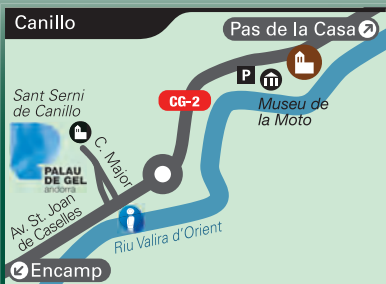
A peu del temple trobarem el Museu de la Moto, on descobrirem la història de la motocicleta des de l'inici del segle XX (p. 25).

Oficina de Turisme de Canillo
Tel.: (+376) 753 600
vdc@canillo.ad
www.vdc.ad

Aina
Tel.: (+376) 851 434
www.aina.ad

€ Entrada gratuïta.

Sant Joan de Caselles
Ctra. general, s/n
AD100 Canillo

Església de Sant Serni de Canillo

L'església de Sant Serni es va construir entre el 1758 i el 1768 sota la direcció dels mestres de cases Pere Moles i Francesc Porta de la Seu d'Urgell.

Gràcies a l'excavació arqueològica de la nau central sabem que, amb anterioritat, ja hi havia una església dedicada a Sant Serni, mencionada per primer cop el 1099.

A l'interior es conserven un santcrist d'estil gòtic popular de final del segle XIV realitzat en fusta policromada i un retaule barroc dedicat a sant Serni, bisbe de Tolosa (segle III), que destaca per la talla de fusta policromada i la tècnica de pintura sobre taula. A l'exterior i a l'entrada del temple es conserva una pica baptismal, avui aprofitada com a font.

L'església forma part del nucli antic de Canillo. Si fem una passejada per la zona, descobrirem les cases més singulars de la vila.

Oficina de Turisme de Canillo
Tel.: (+376) 753 600
vdc@canillo.ad
www.vdc.ad

€ Entrada gratuïta.

Sant Serni de Canillo
Plaça de Sant Serni
AD100 Canillo

Santuari de Nostra Senyora de Meritxell

La diada de Meritxell se celebra cada 8 de setembre.

El santuari està format per un conjunt d'elements patrimonials: l'antiga església romànica, el nou santuari i un camí ral amb oratoris i una creu de terme.

L'antiga capella dedicada a santa Maria va experimentar una transformació important durant el segle XVII. L'any 1972 es va incendiar i va ser rehabilitada el 1994. Actualment acull l'exposició permanent *Meritxell memòria*, que mostra la història de la devoció del poble andorrà per la seva patrona.

El santuari nou és un temple projectat per l'arquitecte Ricard Bofill (1976). Aquesta construcció eclèctica sintetitza l'obra de l'home i del paisatge que l'envolta. A l'altar es mostra una reproducció de la talla romànica de la Mare de Déu de Meritxell.

Patrimoni cultural
Central de reserves:
Tel.: (+376) 839 760
reserves.museus@andorra.ad

Visites guiades durant els mesos d'estiu (juliol i agost). Itinerari de natura fins als oratoris de Meritxell i el poble de Prats.

Entrada gratuïta.

Meritxell
AD100 Canillo
Tel.: (+376) 851 253
www.museus.ad

Conjunt històric de les Bons

El conjunt històric de les Bons està format per l'església de Sant Romà (segle XII) i un dipòsit d'aigua amb circuit d'irrigació excavat a la roca; els vestigis d'una casa forta testimoni de l'arquitectura civil (segle XVII) i dos colomers d'època moderna.

L'església, dedicada a Sant Romà, és d'origen romànic, de nau rectangular única amb absis semicircular d'estil llombard. Al llarg del temps s'hi han fet diverses modificacions, com la construcció del porxo (segle XVI).

A l'interior es conserva la taula d'altar de pedra, reproduccions de les pintures romàniques del Mestre de Santa Coloma (segle XII) que representen la visió apocalíptica de sant Joan i pintures de tradició gòtica amb diverses iconografies (segle XVI).

El conjunt històric ens convida a gaudir d'un passeig pels carrers i carrerons del poble de les Bons, que conserva tot l'encant de les construccions del passat i que disposa d'un pla de protecció de l'arquitectura tradicional des del 1997.

Oficina de Turisme d'Encamp

Tel.: (+376) 731 000
turisme@encamp.ad
www.encamp.ad

Museu Etnogràfic Casa Cristo

Tel.: (+376) 833 551
casacristo@encamp.ad

Entrada gratuïta.

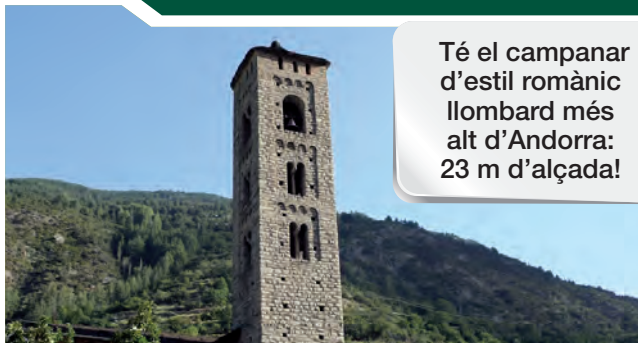
Visites guiades els mesos juliol i agost.

Conjunt històric de les Bons
Les Bons
AD200 Encamp

Església de Santa Eulàlia

Té el campanar d'estil romànic llombard més alt d'Andorra: 23 m d'alçada!

L'església parroquial d'origen romànic conserva encara una part de l'arquitectura original. L'edifici va ser ampliat i modificat en diverses ocasions durant els segles XVII i XX. El campanar torre és el més alt d'estil romànic llombard del país, de 23 m d'alçada, i va ser construït després de l'església, cap a la segona meitat del segle XI.

L'absis romànic va ser enderrocat l'any 1924 i només se'n conserva la planta a l'interior de l'església actual. El porxo data del segle XIV. Destaquen la pica baptismal romànica, decorada amb arcuacions i flors de lis, tres retaules barrocs dels segles XVII i XVIII i els nous vitralls, obra de l'artista encampadà Agustí Rios. El bufet d'arquitectura Bohigas-Martorell-McKay va encapçalar les reformes del 1988 al 1989 i va crear una plaça que comunica amb l'ampliació de la nau i amplia l'estructura de l'edifici per ubicar-hi el nou centre parroquial.

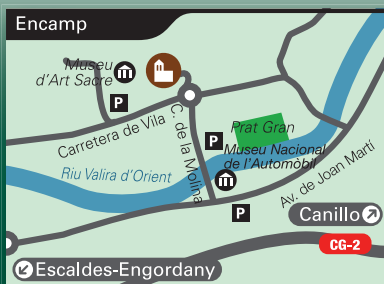
Després de la visita de Santa Eulàlia podrem gaudir d'una passejada pel nucli antic d'Encamp o bé descobrir l'art religiós de la zona tot visitant el Museu d'Art Sacre (p. 27) o apropar-nos al Museu Nacional de l'Automòbil (p. 28).

Museu Etnogràfic Casa Cristo
Tel.: (+376) 833 551
casacristo@encamp.ad

Oficina de Turisme d'Encamp
Tel.: (+376) 731 000
turisme@encamp.ad
www.encamp.ad

€ Entrada gratuïta.

Santa Eulàlia d'Encamp
Ctra. de Vila, 1
AD200 Encamp

Església de St. Corneli i St. Cebrià

Església parroquial construïda inicialment en època medieval i remodelada considerablement entre els segles XVII i XIX. A l'interior trobem una talla romànica, la Mare de Déu de fusta policromada del final del segle XI i principi del XII. Aquesta verge té la particularitat de ser una de les més petites del Principat, amb tan sols 44 cm d'alçada.

També s'hi conserven cinc retaules d'època barroca (segles XVII i XVIII), dedicats als patrons de l'església. Totes les reixes de l'església daten dels segles XVII i XIX i van ser produïdes a les fargues d'Ordino, propietats de les famílies de les cases més influents de la zona, com casa Rossell i casa d'Areny-Plandolit.

A l'exterior, a la mateixa plaça, podem veure un comunidor de dimensions reduïdes que s'utilitzava per a les cerimònies de protecció contra les tempestes.

A Ordino podrem gaudir d'una passejada pel nucli antic de la vila i visitar alguns dels museus de la parròquia, com la Casa d'Areny-Plandolit (p. 30), únic exemple de casa senyorial a les valls d'Andorra, i el Museu Postal, on trobarem la col·lecció de segells del país (p. 34).

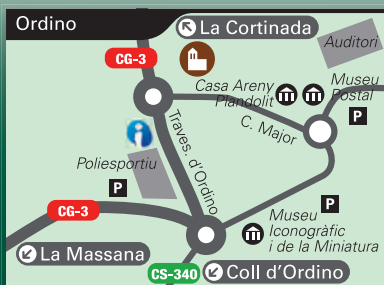

Oficina de Turisme d'Ordino

Tel.: (+376) 878 173
ot@ordino.ad
www.ordino.ad

Visites guiades d'estiu de l'Oficina de Turisme d'Ordino: *Ordino Cultural* (p.51).

Sant Corneli i Sant Cebrià d'Ordino
Carrer Major, s/n
AD300 Ordino

Església de Sant Martí de la Cortinada

Les reixes de ferro forjat són un clar exemple de la indústria del ferro a la vall.

Església romànica del segle XII amb ampliacions dels segles XVII i XVIII. Conserva les pintures murals realitzades pel Mestre de la Cortinada al final del segle XII.

En època barroca l'església va ser ampliadada: es va canviar l'orientació de la nau i el nou altar major es decorà amb un retaule de fusta policromada del segle XVII dedicat al patró de l'església. Les capelles laterals també mostren retaules barrocs dedicats a la Mare de Déu, a sant Antoni Abat i a la Mare de Déu del Roser.

Les reixes de ferro forjat, el mobiliari de fusta del segle XVII i el carilló o el confessionalari són altres elements importants de l'església.

Al voltant de l'església es poden descobrir altres elements de l'arquitectura civil com la Mola i Serradora de Cal Pal, com a exemple de la petita indústria tradicional, o bé la casa pairal de cal Pal amb el singular colomer blanc (p. 32).

Oficina de Turisme d'Ordino

Tel.: (+376) 878 173
ot@ordino.ad
www.ordino.ad

Visites guiades amb les visites d'estiu de l'Oficina de Turisme d'Ordino: *Descobrint la Cortinada* (p.51).

Sant Martí de la Cortinada
La Cortinada
AD300 Ordino

Església de Sant Climent de Pal

El poble de Pal és un dels conjunts rurals més ben conservats d'Andorra i forma part d'un pla especial de protecció de l'arquitectura tradicional des de l'any 1997.

L'església, exponent més rellevant del conjunt, data de final del segle XI, principi del segle XII amb ampliacions d'època moderna. La planta és de nau rectangular i conserva una part important dels murs romànics. L'absis actual és quadrat (segles XVII - SXVIII) i va substituir l'original romànic.

El campanar d'estil llombard té tres pisos de finestres geminades, el darrer dels quals mostra finestres geminades dobles, úniques a Andorra. A l'interior es conserva una pica baptismal de granit, una talla romànica de la Mare de Déu del Remei (segle XIII), dos creus processionals de fusta policromada i un retaule dedicat al papa sant Climent, sant titular de l'església (1709).

També tenim la possibilitat de visitar el Centre d'Interpretació Andorra Romànica, on descobrirem l'evolució de l'art romànic a les valls d'Andorra (p. 36).

Oficina de Turisme de la Massana
Tel.: (+376) 835 693
turisme@lamassana.ad
www.lamassana.ad

€ Entrada gratuïta.

Sant Climent de Pal
Pal
AD400 La Massana

Església de Sant Cristòfol d'Anyós

L'església s'ubica al capdamunt del poble d'Anyós i va ser construïda estratègicament en un petit altiplà des d'on es controla visualment l'entrada a la vall des d'Escaldes-Engordany i els nuclis de Sispony, la Massana i fins i tot Ordino. L'edifici és del segle XII i conserva part de l'estructura romànica d'origen, que es compon d'una construcció molt petita, tot i que amb els anys ha tingut ampliacions i modificacions.

Fins als anys trenta del segle XX, l'interior estava decorat amb pintures murals romàniques que van ser arrencades. Actualment trobem una representació del Sant Sopar, d'època francogòtica del segle XIII, envoltat de pintures del segle XVI que representen el passatge de les ànimes per sant Miquel així com la imatge de sant Cristòfol. També hi ha un retaule del segle XVI consagrat a sant Cristòfol, patró de l'església, que il·lustra diverses escenes de la vida i miracles del sant.

Després de la visita de l'església no ens podem perdre la visita de la Casa Rull, un exemple de casa pairal del segle XIX a Sispony o de la Farga Rossell a la Massana, on descobrirem la indústria del ferro de les valls d'Andorra (p. 37).

Oficina de Turisme de la Massana
Tel.: (+376) 835 693
turisme@lamassana.ad
www.lamassana.ad

€ Entrada gratuïta.

Sant Cristòfol d'Anyós
Anyós
AD400 La Massana

Església de Santa Coloma

Únic campanar rodó d'estil llombard d'Andorra

Edifici d'origen preromànic amb una nau de planta rectangular coberta amb encavallades de fusta i un absis de planta quadrangular. Al segle XII s'hi afegí el campanar llombard de planta circular, un dels pocs exemplars d'aquestes característiques als Pirineus.

L'edifici estava decorat amb pintures murals romàniques del segle XII realitzades pel Mestre de Santa Coloma. Aquestes pintures van sortir del país l'any 1930 i van ser recuperades pel Govern andorrà l'any 2007. Actualment, dins l'església només hi resta l'Agnus Dei flanquejat per dos àngels i la decoració geomètrica que emmarca l'arc ultrapassat.

L'església conserva una talla de fusta policromada de la Mare de Déu del Remei (segles XII-XIII) i un retaule barroc (segle XVIII), sota l'advocació de Santa Coloma, patrona de l'església.

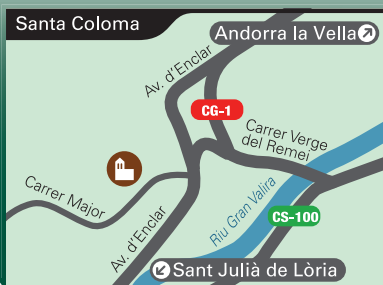
L'emplaçament del temple ens permet gaudir del nucli antic de Santa Coloma, on descobrirem construccions tradicionals, així com la Torre dels Russos projectada per Cèsar Martinell, és un dels exemples de l'arquitectura del granit a Andorra.

Oficina de Turisme d'Andorra la Vella
Tel.: (+376) 873 103
turisme@comuandorra.ad
www.andorralavella.ad

€ Entrada gratuïta.

Visites guiades amb els recorreguts d'estiu de l'Oficina de Turisme d'Andorra la Vella.

Església de Santa Coloma
Santa Coloma
AD500 Andorra la Vella

Església de Sant Esteve

Edifici d'origen romànic (segle XII) amb importants modificacions durant el segle XX. Del període romànic es conserva l'absis semicircular, on es representaven les pintures murals romàniques que actualment es troben repartides entre el Museu Nacional d'Art de Catalunya i dos col·leccions privades. *Les noces de Canà*, la imatge d'un brau alat, i *El Crist davant de Pilat* són alguns dels fragments del conjunt pictòric conservats al Museu Nacional d'Art de Catalunya.

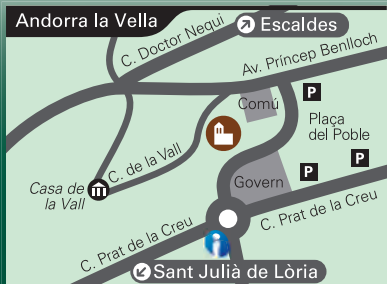
A l'interior del temple es conserva una biga de fusta policromada del mateix període i dos retaules d'època barroca. També hi destaca el *Quadre de les ànimes* del segle XVIII. Des de l'exterior, es pot observar l'absis semicircular romànic que conserva la decoració llombarda d'origen. La restauració del temple el 1940 va ser dirigida per l'arquitecte modernista Josep Puig i Cadafalch, que va remodelar el campanar i l'entrada lateral actual.

L'església es troba al centre històric de la capital, on descobrirem exemples de l'arquitectura tradicional i elements singulars de l'arquitectura del granit com l'antic edifici Xavier Maestre (Clínica Vilanova), actualment un edifici comercial que acull diverses oficines.

**Oficina de Turisme
d'Andorra la Vella**
Tel.: (+376) 873 103
turisme@comuandorra.ad
www.andorralavella.ad

€ Entrada gratuïta.

Sant Esteve d'Andorra la Vella
Plaça Príncep Benlloch
AD500 Andorra la Vella

Casa de la Vall

La darrera sessió del Consell General es va celebrar al febrer del 2011!

La Casa de la Vall és l'antiga seu del Consell General: el parlament d'Andorra. Es tracta d'un edifici emblemàtic per la seva significació històrica. L'any 1419 es ratifica una organització interparroquial, anomenada Consell de la Terra, la qual posteriorment va esdevenir el Consell General de les Valls d'Andorra.

La casa fou construïda el 1580, pertanyia a la família Busquets i fou adquirida l'any 1702 pel Consell General. L'edifici és de planta quadrangular i tres crugies, i segueix la tipologia de les masies senyoriales catalanes. A la façana principal s'exhibeixen l'actual escut d'Andorra i l'antic (posterior al segle XIV) i destaquen alguns elements de defensa: tronera, torre i matacans. L'any 1962 l'edifici es va restaurar.

Als jardins, hi trobem el colomer de torre, una creu de terme i escultures commemoratives contemporànies.

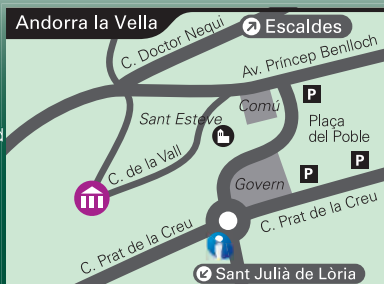
Patrimoni Cultural
Central de reserves
Tel.: (+376) 839 760
reserves.museus@andorra.ad

Visita guiada
obligatòria amb
reserva prèvia.

Entrada gratuïta.

Carrer de la Vall, s/n
AD500 Andorra la Vella
Tel.: (+376) 829 129
www.museus.ad

Església de Sant Cerni de Nagol

L'art en l'interior, la llibertat al seu voltant...

En un encreuament de valls, on el sol és lliure sense els murs que les muntanyes imposen, descobreix una de les esglésies romàniques més excepcionals dels Pirineus. Des del 1055, Sant Cerni de Nagol sembla sobrevolar Sant Julià de Lòria en un entorn que recordaràs per la bellesa i la serenitat que acullen el visitant.

Edifici de dimensions reduïdes, segueix l'esquema arquitectònic propi de les esglésies romàniques d'Andorra: nau rectangular amb coberta de fusta i absis semicircular. També presenta un campanar d'espadanya amb doble obertura i un porxo afegit probablement en l'època moderna.

En el seu interior, els primers esbossos pictòrics que es conserven del romànic andorrà sorprenen per la seva narrativa religiosa, primitiva i eloqüent. Les pintures representen diverses figures angèliques que adoren l'Agnus Dei i una important iconografia al voltant de la simbologia entre el bé i el mal.

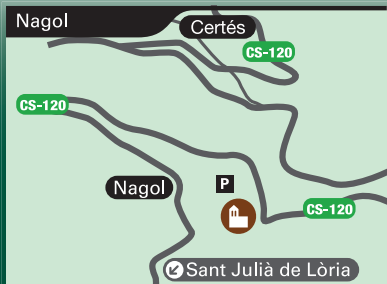
Del mobiliari litúrgic destaquem una creu espinosa processional (es troba al Centre d'interpretació Andorra Romànica p.36) i un retaule del segle XV dedicat al patró de l'església, primer bisbe de Tolosa, amb els anagrames de Crist i la Mare de Déu. L'església s'ubica en un indret estratègic que ens permet gaudir d'una magnífica vista panoràmica de tota la vall.

Oficina de Turisme de Sant Julià de Lòria
Tel.: (+376) 744 045
turisme.lauredia@comusantjulia.ad
www.santjulia.ad

 Visita guiada amb reserva prèvia.

 Entrada gratuïta.

Sant Cerni de Nagol
Nagol
AD600 Sant Julià de Lòria

Santuari de Canòlich

L'aplec de Canòlich se celebra l'últim dissabte del mes de maig.

L'espai de l'ànima...

No és estrany que les ermites més venerades pels pobles es trobin en els racons més reservats i espectaculars de la muntanya. L'accés difícil va protegir Canòlich durant segles i va servir perquè els peregrins fessin prova de devoció en la dura ascensió des del poble.

L'església, tal com la coneixem avui, va ser aixecada i restaurada al principi del segle XX, però hi ha referències que indiquen que el lloc de Canòlich ja existia en època medieval. Es tractava d'un petit nucli de població citat per primera vegada l'any 1176. Tanmateix, l'any 1745, al Manual Digest de las Valls Neutras de Andorra, Antoni Fiter i Rosell fa esment de "Na. Sra. de Canòlich" com un dels tres principals santuaris de les valls d'Andorra, juntament amb Meritxell i Sant Antoni de la Grella.

Avui en dia el bon estat del camí antic permet el seu recorregut a peu, però també pots descobrir l'ermita i les espectaculars vistes de la vall gràcies a la carretera o al recorregut que amb 4x4 pots encetar des de Fontaneda.

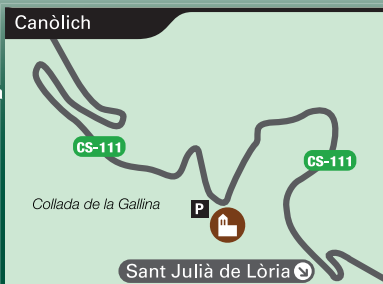
Oficina de Turisme de Sant Julià de Lòria
Tel.: (+376) 744 045
turisme.lauredia@comusantjulia.ad
www.santjulia.ad

Visita guiada amb reserva prèvia.

Entrada gratuïta.

Santuari de Canòlich
Canòlich
AD600 Sant Julià de Lòria

Església de Sant Pere Màrtir

Temple concebut per l'arquitecte Josep Danés com a edifici dedicat als paraires, atesa la importància del sector tèxtil a la parròquia. La seva construcció es va iniciar el 1956. Es creu que el retaule major fou construït gràcies a la col·laboració de la Confraria de Paraires i Teixidors. L'església, d'estil neoromànic amb campanar de torre, està construïda amb pedra de talla de granit.

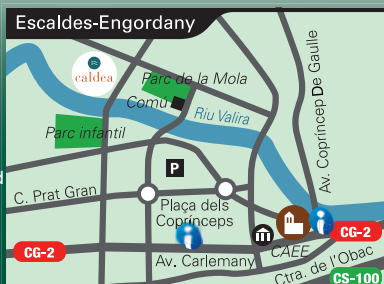
A la façana es poden observar serigrafies de les benaventurances de l'escultor Sergi Mas i, sota el porxo, ceràmiques del mateix autor. També hi ha una Immaculada de l'escultor Josep Viladomat, autor també de la Pietat que es conserva a l'interior del temple. El 4 de juny de 1981, el bisbe Joan Martí Alanís va batejar les tres campanes de l'església, anomenades Maria, Anna i Jacoba.

A la plaça es pot veure l'escultura de la puntaire de Josep Viladomat. La resta de la seva obra es troba en el Centre d'Art d'Escaldes-Engordany (CAEE). Després de la visita de l'església, es pot gaudir de l'arquitectura tradicional fent una passejada pels antics carrers d'Engordany des dels ponts de la Tosca o d'Engordany (p. 40).

Oficines de Turisme d'Escaldes-Engordany
Tel.: (+376) 820 963
Tel.: (+376) 890 881
oficinaturisme@e-e.ad
oficinaturisme2@e-e.ad
www.e-e.ad

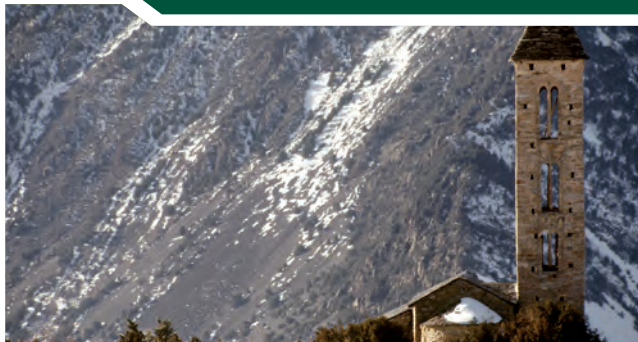
€ Entrada gratuïta.

Sant Pere Màrtir d'Escaldes-Engordany
Av. Carlemany, s/n
AD700 Escaldes-Engordany

Església de Sant Miquel d'Engolasters

Església d'origen romànic aixecada en un moment indeterminat anterior al segle XII. És de planta rectangular, amb una nau, absis semicircular, coberta a dos vessants, campanar de torre i un porxo afegit posteriorment. L'edifici es caracteritza per la desproporció que hi ha entre la nau i el campanar de 17 metres d'alçada. Al darrer pis del campanar es conserva un dels pocs testimonis d'escultura romànica a Andorra, uns caps esculpits que es troben al centre dels arcs de les finestres geminades.

A l'interior s'exposa la reproducció de les pintures murals romàniques del Mestre de Santa Coloma del segle XII. L'absis el presideix una Maiestas Domini envoltada pel tetramorf en què l'arcàngel sant Miquel, patró de l'església, es fusiona amb el símbol de sant Mateu. Actualment, les pintures originals es conserven al Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC).

L'església s'ubica en un indret estratègic que ens permet gaudir d'una magnífica vista panoràmica de tota la capital. L'emplaçament ens convida a atansar-nos fins a l'estany d'Engolasters o bé fins a la vall del Madriu-Perafita-Claror, declarat patrimoni de la humanitat per la Unesco el 2004, per gaudir d'un passeig en plena natura (p. 47).

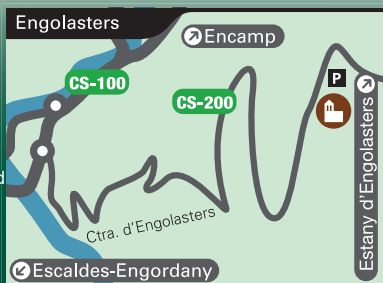

Oficines de Turisme d'Escaldes-Engordany

Tel.: (+376) 820 963
Tel.: (+376) 890 881
oficinaturisme@e-e.ad
oficinaturisme2@e-e.ad
www.e-e.ad

€ Entrada gratuïta.

👤 Visites només durant els mesos de juliol i agost.

Sant Miquel d'Engolasters
Engolasters
AD700 Escaldes-Engordany

Pont de la Margineda

El pont de la Margineda està situat al camí ral que anava de Sant Julià de Lòria a Andorra la Vella, passant per Santa Coloma. L'estructura passa per damunt del riu Valira, principal riu del país, que trobem vora la carretera general que ens duu a la capital. Es tracta d'un dels pocs exemples de pont medieval del segle XIII-XV. És el més gran i esvelt de tots els ponts medievals del Principat i té una llargada de 33 metres i una alçada màxima de 9,20 metres.

Pont de la Margineda
La Margineda
AD500 Andorra la Vella

Oficina de Turisme
d'Andorra la Vella
Tel.: (+376) 873 103
turisme@comuandorra.ad
www.andorralavella.ad

Pont de Sant Antoni de la Grella

El pont de Sant Antoni se situa en l'únic pas que hi havia per arribar a la Massana; passa per damunt del riu Valira Nord i segueix el camí ral que unia la parròquia amb Andorra la Vella. La construcció és d'origen medieval i va ser refeta a la meitat del segle XX. Als voltants del pont trobem la capella de Sant Antoni de la Grella, originàriament romànica i restaurada cap als anys quaranta a causa de les obres dels túnels de la carretera general.

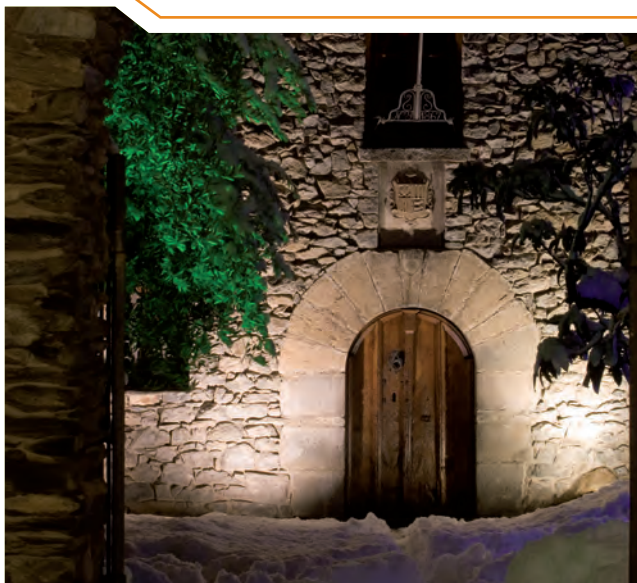
Pont de Sant Antoni
de la Grella
AD400 la Massana

Oficina de Turisme
de La Massana
Tel.: (+376) 835 693
turismea@lamassana.ad
www.lamassana.ad

Museus

Molts elements del paisatge andorrà, com també la configuració dels seus nuclis de poblament, són el producte d'una cultura que es fonamentava en l'explotació intensa però racional dels recursos naturals que ofería la muntanya. Caps de casa, hereus, pubilles i cabalers són alguns dels habitants que han marcat al llarg dels segles les formes de vida d'un país arrelat als seus costums i les seves tradicions. Els museus d'Andorra són el reflex de la vida de la comunitat, tenen com a finalitat la interpretació i divulgació de la cultura i el saber fer d'una societat amb personalitat pròpia.

Andorra sorprèn per la gran quantitat de museus que ofereix als visitants, una àmplia oferta cultural on l'art conviu amb la natura i les manifestacions artístiques més actuals. En tan sols 468 km² trobareu divuit infraestructures museístiques repartides per totes les parròquies que, ben segur, satisfaran les expectatives de tots els que vulgueu descobrir museus amb encant, edificis emblemàtics i veure les col·leccions més singulars.

Museu de la Moto

Equilibri, sang freda, dues rodes i l'olor penetrant i inconfusible de la benzina. Aquest còctel s'ha reproduït al llarg de la història des que el 1885 Gottlieb Daimler va construir la primera motocicleta de la història. La seva evolució, marcada tant pels avenços tecnològics com per les tendències del disseny en cada moment, ha estat paral·lela als avatars de la humanitat i l'ha acompanyada en el treball, l'oci, l'esport, en la guerra i en la pau.

El Museu de la Moto de Canillo és el primer museu d'aquestes característiques a Andorra i pretén retre homenatge a aquest vehicle entrançable que mereix, sens dubte, un lloc a les pàgines de la història. L'espai acull les màquines més singulars i representatives de tots els temps, des del principi del segle XX fins als nostres dies.

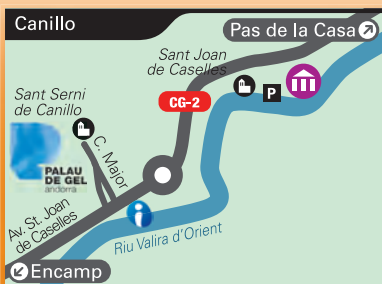
Museu de la Moto
Tel.: (+376) 853 444
f.oriol@canillo.ad

Visita lliure.

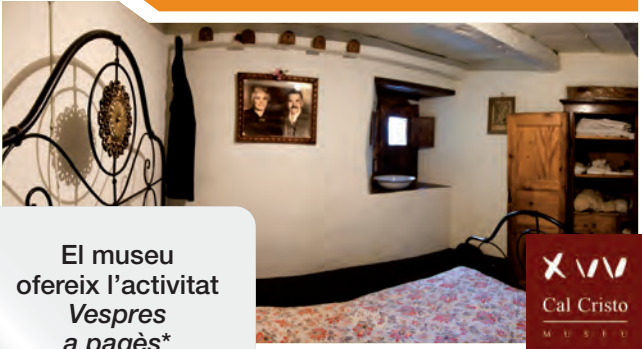
Accés adaptat a
persones amb
mobilitat reduïda.

Ctra. general
de Canillo, s/n
AD100 Canillo
www.canillo.ad

Museu Etnogràfic Casa Cristo

El museu
ofereix l'activitat
*Vespres
a pagès**

XVV
Cal Cristo
MUSEU

La Casa Cristo ofereix als visitants una oportunitat única de contemplar la manera de viure d'una casa humil andorrana del segle XIX i la primera meitat del segle XX.

L'edifici, una casa de pisos estreta entre parets mitgeres, consta de tres plantes plenes de petits detalls de la vida quotidiana: les eines polides per l'ús, l'aigüera de llosa, el vestit de bateig centenari, el caixet secret on la mestressa amagava un raconet de diners... No hi ha cap luxe, cap element superflu, tota una demostració de treball i d'austeritat.

Museu Etnogràfic Casa Cristo

Tel.: (+376) 833 551
casacristo@encamp.ad

Visites guiades.

**Vespres a pagès*, de desembre a març cada divendres i dissabte a les 18 h amb reserva prèvia obligatòria.

Visites nocturnes (juliol i agost) cada dimecres a les 22 h, sempre amb reserva prèvia obligatòria. S'ofereix als assistents un got de vi ranci i xocolata.

Carrer dels
Cavallers, 2
La Mosquera
AD200 Encamp
www.encamp.ad

Museu d'Art Sacre

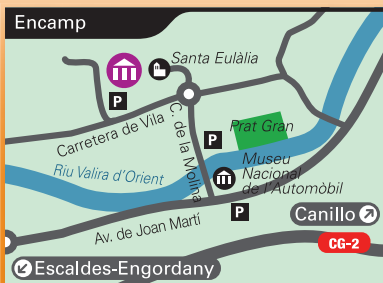
A tocar de l'església parroquial de Santa Eulàlia d'Encamp trobarem un petit museu dedicat a l'art sacre de la parròquia. Dividit en tres sales (orfebreria, tèxtil i paper), el museu presenta un fons amb objectes litúrgics procedents de les esglésies de la vila.

Podem destacar les restes d'un canelobre romànic de ferro forjat, procedent de Sant Romà de Vila, un encenser de bronze del segle XIV, una veracreu del 1571 i la reproducció del còdex medieval del *Beatus de Liébana*, així com pergamins dels segles XVI i XVII. La visita es pot completar amb la de l'església parroquial.

Museu d'Art Sacre
Tel.: (+376) 833 551
casacristo@encamp.ad

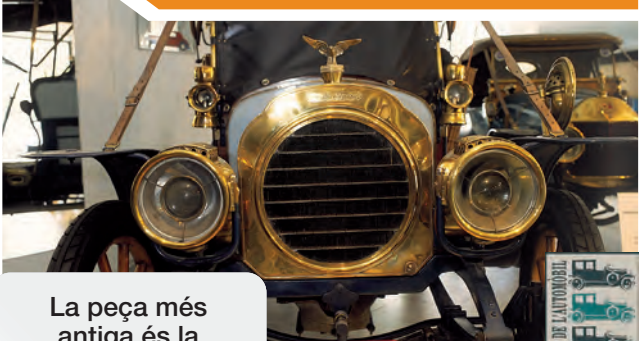
Visita lliure, es recomana fer reserva prèvia. La visita al Museu d'Art Sacre inclou la visita a l'església parroquial de Santa Eulàlia d'Encamp.

Placeta de Santa Eulàlia
AD200 Encamp
www.encamp.ad

Museu Nacional de l'Automòbil

La peça més antiga és la màquina de vapor Pinette de l'any 1885.

El Museu Nacional de l'Automòbil mostra l'evolució dels vehicles al llarg de la seva existència: des de la màquina de vapor com la Pinette (1885), la peça més antiga del Museu, fins a la segona meitat del segle XX. La col·lecció, considerada una de les més importants del Sud d'Europa, està formada per vuitanta vehicles, unes seixanta motocicletes i un centenar de bicicletes. Aquest fons es complementa amb un conjunt d'objectes relacionats amb el món de l'automoció: miniatures, pòsters, publicitat, accessoris, etc.

La visita permet descobrir com aquests artefactes mecànics han servit per transportar persones i mercaderies arreu del món i han estat un dels reptes més importants del segle XX.

Museu Nacional de l'Automòbil
Tel.: (+376) 839 760
reserves.museus@andorra.ad

 Visites lliures i guiades amb reserva prèvia. Activitats per a escolars i famílies. Servei de botiga.

 Parcialment accessible per a persones amb mobilitat reduïda.

Av. de Joan Martí, 64
AD200 Encamp
Tel.: (+376) 832 266
www.museus.ad

Museu de l'Electricitat (MW)

MW

MUSEU DE L'ELECTRICITAT

El museu MW posa a l'abast dels visitants una experiència única a Andorra. Un viatge en el temps des de principis del descobriment de l'electricitat fins a una introducció sobre què és l'energia i la importància que ha tingut en l'evolució d'Andorra. S'exposen els principis de l'aprofitament de les aigües a Andorra fins al gran repte que va suposar a principis del segle XX per la primera empresa hidroelèctrica de les valls la creació de les infraestructures de tot un país.

La visita compta amb un espai on el visitant podrà veure en funcionament la maquinària que subministra part de l'electricitat consumida a Andorra. També es podran experimentar unes quantes aplicacions i característiques de l'electricitat en uns tallers didàctics i entretinguts.

Museu de l'Electricitat

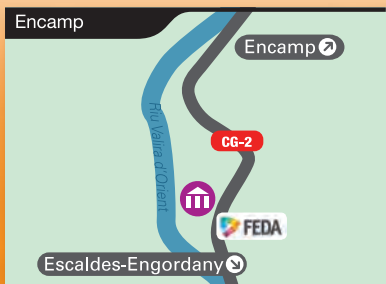
Tel.: (+376) 739 111
museumw@feda.ad

Visites lliures, guies i audioguiades. Es recomana fer reserva prèvia per a grups de més de 10 persones. Activitats i quaderns escolars didàctics per a primària i secundària. El museu disposa de botiga. Possibilitat de realitzar el Camí hidroelèctric (p.50).

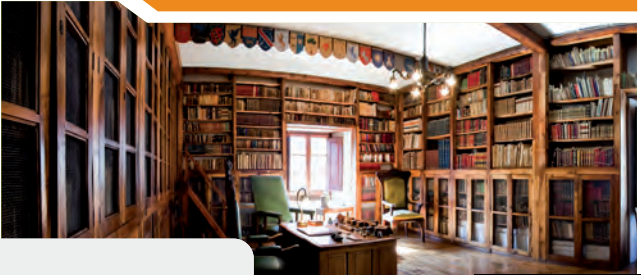
Accés adaptat per a persones amb mobilitat reduïda.

Av. de la Bartra s/n
AD200 Encamp
www.museumw.ad
www.feda.ad

Museu Casa d'Areny-Plandolit

És l'únic exemple de casa senyorial a Andorra.

La Casa d'Areny-Plandolit és un dels museus més emblemàtics d'Andorra. Aquesta casa data del segle XVII, però la majoria de les estructures són de mitjan segle XIX, moment de màxim esplendor econòmic de la família gràcies a la figura de don Guillem d'Areny-Plandolit.

El mobiliari i el parament resten fidels a la forma de viure de la família i a la seva condició social, i s'exposen els objectes d'una època en què els luxes eren lluny de ser coneguts a les valls andorranes. La visita ens trasllada a l'Andorra dels segles XIX i XX i inclou una passejada lliure pels jardins del recinte, que també albergava l'antic museu d'animals desnaturalitzats (1930), actualment rehabilitat com a Auditori Nacional d'Andorra.

Museu Casa d'Areny-Plandolit
Tel.: (+376) 836 908
reserves.museus@andorra.ad

 Visita guiada obligatòria amb reserva prèvia. Activitats per a escolars i servei de botiga.

Carrer Major, s/n
AD300 Ordino
Tel.: (+376) 839 908
www.museus.ad

Centre de Natura de la Cortinada

El Centre de Natura de la Cortinada està situat a la casa Masover de la Cortinada. És un centre interactiu que us permetrà experimentar amb elements provinents de la muntanya, escoltar els sons de la natura, descobrir les seves fragàncies i aromes.

L'edifici acull l'exposició permanent *2.104 metres*, que permet conèixer la formació dels Pirineus i els fenòmens climatològics que han modelat el paisatge andorrà. L'espai posa a l'abast del visitant un seguit d'exposicions temàtiques en què descobrirà la fauna i la flora del país.

Centre de Natura de la Cortinada
Tel.: (+376) 849 849
centrenatura@andorra.ad

Visita guiada.
El Centre disposa de tallers per a escolars.

Accés adaptat a persones amb mobilitat reduïda.

Casa Masover, el Vilar
La Cortinada
AD300 Ordino

Mola i Serradora de Cal Pal

La serradora i la mola són un clar exemple del passat actiu de la vall d'Ordino. Els edificis daten del final del segle XVI i principi del XVII; van deixar de funcionar als voltants dels anys seixanta i van ser restaurats i inaugurats el 21 de juliol de 1996.

La visita ofereix una demostració de la serra de taulons de fusta mitjançant una serra hidràulica en què es pot veure el rodet i tots els elements que la formen. En el cas de la visita a la mola, a través de la interpretació es descobrirà el procés de transformació del blat en farina. Totes les visites guiades amb demostració van acompanyades d'un vídeo explicatiu.

Mola i Serradora de Cal Pal
Oficina de Turisme d'Ordino
 Tel.: (+376) 878 173
 ot@ordino.ad

Visites guiades d'estiu de l'oficina de Turisme d'Ordino: *Descobrint la Cortinada* (p. 51).

Ctra. general, 3
 La Cortinada
 AD400 Ordino
 www.ordino.ad

Museu de la Miniatura i Museu Iconogràfic

Hi trobareu una caravana de camells en or dins del forat d'una agulla!

Museu de la Miniatura

L'exposició de l'art de la microminiatura mostra exemplars únics elaborats a mà a partir de materials nobles com l'or i el platí o bé materials comuns com el paper, les llavors de fruita o els grans d'arròs. L'obra de l'ucraïnès Nikolai Siadrystyi es considera el referent mundial en l'art de la miniatura.

Museu Iconogràfic

Exposició iconogràfica on es mostren 300 icones que representen l'expressió artística de l'art religiós ortodox rus, ucraïnès, búlgar i bizantí dels segles XVII, XVIII i XIX. El museu també exposa 50 talles de Crist del catòlic espanyol dels segles XI al XVIII. La col·lecció es complementa amb elements audiovisuals i exposa 200 volums de documentació de la mateixa temàtica.

Museu de la Miniatura i Museu Iconogràfic

Tel.: (+376) 838 338
museus@andorra.ad

Visita lliure o guiada.

Edifici Maragda
AD300 Ordino
www.museus.ad
www.museudelaminatura.com

Museu Postal

Descobrireu
com s'elaboren i
s'imprimeixen
els segells.

La necessitat de comunicar-se és inherent a l'ésser humà, i comunicar-se a distància ha estat un repte per a la societat. Des del crit fins a les noves tecnologies, els mitjans de comunicació han evolucionat de manera vertiginosa.

El Museu Postal d'Andorra, ubicat a la restaurada Borda del Raser, mostra a través d'un audiovisual el món del correu postal i explica com aquest sistema de comunicació ha evolucionat des de l'antiguitat fins a l'actualitat. També permet conèixer la història postal d'Andorra i comprovar com els segells i les cartes, elements d'un sistema de comunicació establert, relacionen les persones i els pobles. S'exposa tota la col·lecció filatèlica des de 1928, que es completa amb l'exhibició dels processos d'elaboració i d'impressió dels segells i diverses curiositats filatèliques.

Museu Postal
Tel.: (+376) 839 760
reserves.museus@andorra.ad

 Visita lliure o visita guiada amb reserva prèvia. Activitats per a escolars i servei de botiga disponible.

Carrer Major, s/n
Borda del Raser
AD300 Ordino
Tel.: (+376) 836 908
www.museus.ad

Museu Casa Rull

La Casa Rull va ser una de les més importants de la parròquia de La Massana. Sota el seu sostre van viure hereus i pubilles, cabalers i cabaleres, mossos i criades.

El cos principal de l'edifici és del segle XVII, amb modificacions posteriors d'acord amb les necessitats canviants de la família. Al segle XIX l'edifici va patir un incendi que afectà el cap de casa. Actualment, consta d'una planta baixa, dos pisos i un cap de casa.

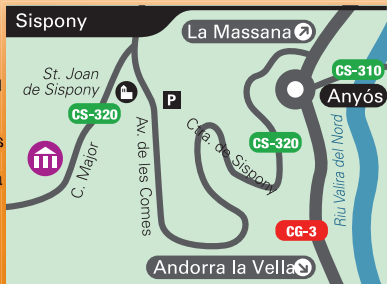
La visita ens trasllada a l'Andorra del segle XIX i principi del segle XX, quan el conreu de la terra i l'explotació ramadera eren la base econòmica de la societat rural andorrana, i ens apropa les formes de vida de la família Perich.

Museu Casa Rull

Tel.: (+376) 839 760
reserves.museus@andorra.ad

 Visites guiades amb reserva prèvia o visites lliures amb audioguia. Activitats i tallers per a escolars, sala audiovisual, aula multimèdia i servei de botiga.

 Accés adaptat per a persones amb mobilitat reduïda.

Carrer Major, s/n
Sispony
AD400 La Massana
Tel.: (+376) 836 919
www.museus.ad

Centre d'interpretació Andorra Romànica

Andorra Romànica
centre d'interpretació
1999 / DSA / EDR

El Centre d'interpretació Andorra Romànica presenta, a través d'un audiovisual i una exposició, les característiques principals d'aquest estil artístic i la seva evolució a les valls, així com totes les seves manifestacions: des de les parts d'una església fins a la plasmació de les pintures i el seu procés d'elaboració, sense oblidar altres mostres d'art.

S'exhibeixen, entre altres peces, la pedra clau d'un arc amb decoracions de pintura mural procedent de Sant Esteve d'Andorra la Vella (segle XII), una eina de paleta de fusta de Santa Coloma, els muntants laterals de la mesa d'altar de fusta policromada procedents de Sant Romà de Vila (segle XIII) i una creu espinosa de fusta policromada de Sant Cerni de Nagol (segle XIII).

Centre d'interpretació Andorra Romànica
Tel.: (+376) 839 760
reserves.museus@andorra.ad

Visita lliure o visita guiada amb reserva prèvia. Activitats per a escolars, sala audiovisual, aula multimèdia i servei de botiga.

Accés adaptat per a persones amb mobilitat reduïda.

C/ de Sant Climent,
Era i Ereta Torres
Pal
AD400 La Massana
Tel.: (+376) 839 555
www.museus.ad

Farga Rossell Centre d'Interpretació

És l'última farga
que va tancar
les seves
portes al país.

La Farga Rossell s'aixecà entre els anys 1842 i 1846 i, malgrat un curt període d'inactivitat, es mantingué oberta fins al 1876. Aquestes dates la converteixen en una de les últimes fargues actives d'Andorra i en un exemple viu del patrimoni preindustrial del país.

L'actual Farga Rossell, centre d'interpretació del ferro, explica a través d'un audiovisual i una demostració de martinet el procés de transformació del mineral de ferro en lingots i la seva comercialització posterior als mercats catalans. També s'hi mostren les eines usades per treballar aquest material: la trompa, el forn, etc.

**Farga Rossell
Centre d'Interpretació**
Tel.: (+376) 839 760
reserves.museu@andorra.ad

 Visita guiada amb demostració de martinet o sense. Demostració diària a les 12 h. Cal reservar prèviament. Activitats per a escolars, aula multimèdia, audiovisual i servei de botiga.

 Accés adaptat per a persones amb mobilitat reduïda.

Av. del Través, s/n
AD300 La Massana
Tel.: (+376) 835 852
www.fargarossell.ad

Museu del Còmic

Els amants del còmic tenen un punt de trobada a la Massana. A la plaça de les Fontetes, el Museu La Massana Còmic acull periòdicament exposicions d'autors consagrats internacionalment: Antonio Bernal, Alfonso Font, Philippe Xavier, Ana Miralles...

El Museu La Massana Còmic també acull el Taller de Còmic del Comú de la Massana (sota la batuta de l'il·lustrador Jordi Planellas), on els alumnes aprenen totes les facetes de creació d'un còmic: portades, llapis, entintat, color, disposició de les vinyetes, etc., cada dijous de les 18.30 h a les 20.30 h.

El Taller de Còmic està dirigit a alumnes majors de 12 anys.

Museu del Còmic:
Tel.: (+376) 736 900
(extensió 2)
www.arca.ad

Visita lliure.
Possibilitat de visites en hores concertades.

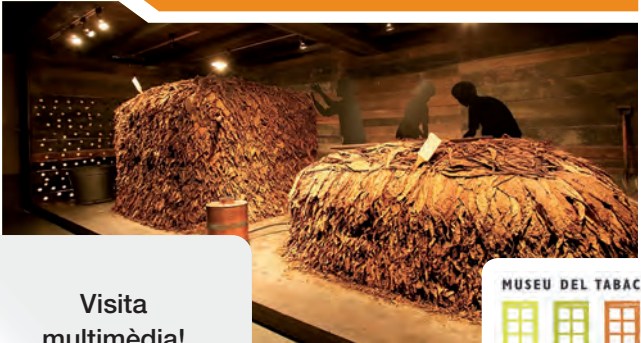

Plaça de les Fontetes, s/n
AD400 La Massana
www.lamassana.ad

Museu del Tabac

**Visita
multimèdia!**

El museu és un edifici emblemàtic de principi del segle XX, on es trobava l'antiga fàbrica de tabacs Reig de Sant Julià de Lòria, la qual va funcionar des del 1909 fins al 1957, època en què el conreu i la fabricació de tabac van ser fonamentals en la vida de la gent i dels pobles d'Andorra.

A través d'un sistema multimèdia, el visitant és guiat per un recorregut de la fàbrica en el qual s'expliquen els diferents processos de treball amb el tabac, la manufactura dels productes i la seva comercialització.

El museu acull estris, ginys, màquines, mobiliari i aromes que s'utilitzaven a les fàbriques de tabac durant la primera meitat del segle XX.

Museu del Tabac
Tel.: (+376) 741 545
info@museudeltabac.com

 Visita lliure amb sistema multimèdia (es recomana reservar prèviament). Servei de guarda-roba, botiga, cafeteria, terrassa. El museu disposa de recursos educatius, fons documentals, exposicions temporals i possibilitat de lloguer de sales.

 Accés adaptat per a persones amb mobilitat reduïda.

C. del Doctor Palau, 17
AD600 Sant Julià de Lòria
www.museudeltabac.com

Centre d'Art d'Escaldes-Engordany (CAEE)

L'edifici va acollir el primer cinema d'Andorra.

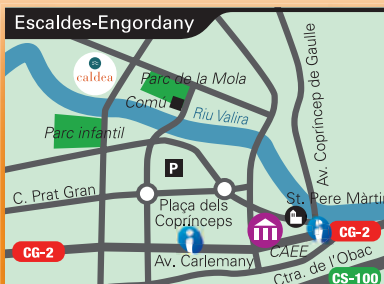
El CAEE s'ubica en un edifici històric de la parròquia d'Escaldes-Engordany, que va ser construït pels monjos de Montserrat i l'arquitecte català Celestí Gusí entre els anys 1932 i 1934. L'edifici es projectà amb la finalitat d'acollir l'aparcament de l'Hotel Valira i l'antiga escola de la parròquia. Més tard es va convertir en el cinema Valira, el primer cinema del país.

Avui, el CAEE és un espai cultural que conserva i exposa dues col·leccions permanents, una dedicada a l'obra escultòrica de Josep Viladomat i una altra col·lecció dedicada a les maquetes d'art romànic d'Andorra. A banda de les col·leccions permanents, el CAEE disposa d'una sala d'exposicions temporals i d'una programació cultural per a tots els públics.

Centre d'Art d'Escaldes-Engordany
Tel.: (+376) 802 255
centreart@e-e.ad

Visites guiades. Visites amb audioguies, disponibles en català, castellà, francès i anglès; preu 2 €. Activitats lúdiques per a infants i tallers didàctics per a escolars.

Av. Carlemany, 30
AD700 Escaldes-Engordany
www.e-e.ad

Museu del Perfum

Crea la teva pròpia fragància!

D'estètica avantgardista, el museu ocupa la primera planta del Centre Júlia d'Escaldes-Engordany. Equipat amb els darrers sistemes audiovisuals, ofereix l'oportunitat als visitants de descobrir i submergir-se en l'univers fascinant de les aromes.

El museu es concep com un àmbit interactiu: tots els sentits, però especialment els sentits auditiu, visual i olfatiu són sol·licitats en la visita. El visitant pot conèixer l'olor d'algunes de les plantes més comunes en perfumeria; pot igualment elaborar la seva pròpia essència mitjançant la màquina de les aromes. El visitant s'adonarà de la importància de les olors en la vida diària mitjançant el descobriment d'aromes molt presents i habituals. Podrà, finalment, endinsar-se en la història de la perfumeria des dels seus orígens, amb un especial accent en la indústria contemporània.

El Museu disposa d'un fons d'unes 39.000 peces (flascons, cartells, llibres, publicitat), de les quals se n'exposa un miler.

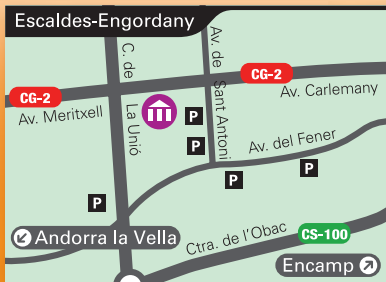
Museu del Perfum
Tel.: (+376) 892 221
museudelperfum@julia.ad

Visites guiades amb reserva prèvia o visites lliures amb audioguia. Activitats lúdiques per a infants i tallers didàctics per a escolars. Exposicions temporals al llarg de l'any.

Accés adaptat per a persones amb mobilitat reduïda.

Av. Carlemany, 115, 1r pis
Centre Júlia
AD700 Escaldes-Engordany
www.museudelperfum.net

Centre d'Interpretació de l'Aigua i del Madriu (CIAM)

Sobre la font del Roc del Metge s'aixeca el Centre d'Interpretació de la Vall del Madriu, un projecte que posa de relleu els espais entre el Pont d'Engordany i el Pont de la Tosca que són l'entrada natural de la vall del Madriu i el naixement de l'aigua termal de la parròquia, recurs natural únic a Andorra.

L'edifici per sobre l'avinguda del Pont de la Tosca, i del riu Valira és l'element més característic d'aquest projecte i amaga sorpreses tant lúdiques com culturals vinculades a l'aigua i a la vall del Madriu-Perafita-Claror, declarada patrimoni de la humanitat per la Unesco l'any 2004.

Oficines de Turisme d'Escaldes-Engordany
 Tel.: (+376) 820 963
 Tel.: (+376) 890 881
 oficinaturisme@e-e.ad
 oficinaturisme2@e-e.ad

Obertura: estiu 2011

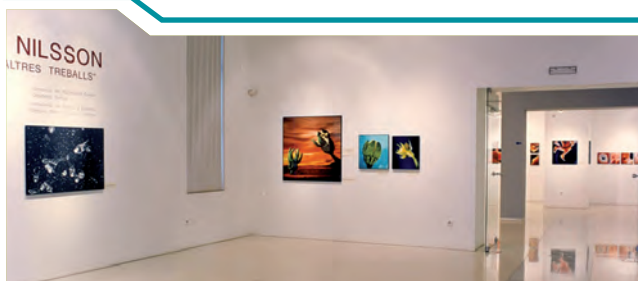

Av. Carlemany, 8
 AD700 Escaldes-Engordany
 www.e-e.ad

Galeries d'art

Fotografia cedida per Sala d'Exposicions de Govern

L'ampli ventall d'activitats culturals que ofereix el país inclou una selecció de galeries d'art on podrem descobrir les obres d'artistes reconeguts internacionalment o bé gaudir de les obres d'artistes andorrans. Les galeries nacionals contribueixen a la promoció i la creació nacional i ofereixen la possibilitat d'experimentar una nova visió de l'art.

MUSEU DEL CÒMIC
Plaça de les Fontetes s/n
Tel.: (+376) 736 900 (extensió 2)
AD400 La Massana
www.arca.ad
www.lamassana.ad

SALA D'EXPOSICIONS DE GOVERN
Av. Riberaigua, 5
Tel.: (+376) 828 704
AD500 Andorra la Vella
promocio.cultural@andorra.ad
www.exposicionsgovern.ad

GALERIA AREA-OPCIÓ 5
Prat de la Creu, 8
Despatx núm. 307
AD500 Andorra la Vella
area@andorra.ad
www.area-andorra.com

GALERIA D'ART PILAR RIBERAYGUA
Carrer de la Vall, 12, PB
Tel.: (+376) 829 329
AD500 Andorra la Vella
galeria@galeria-riberaygua.com
www.galeria-riberaygua.com

GALERIA ART VALL
Ctra. de l'Obac, 17-19
Edifici El Forestal
Tel.: (+376) 822 533
AD500 Andorra la Vella
info@art-vall.ad
www.art-vall.ad

SALA D'EXPOSICIONS DEL CENTRE CULTURAL LA LLACUNA
C/Mossen Cinto Verdaguer, 4
AD500 Andorra la Vella
Tel.: (+376) 874 960
www.andorralavella.ad

LA MÀ DE LA MAR
Carrer de la Vall, 3
Tel.: (+376) 861 080
AD500 Andorra la Vella
lamadelamar@andorra.ad
www.lamadelamar.com

MUSEU DEL TABAC
Carrer Doctor Palau, 17
Tel.: (+376) 741 545
AD600 Sant Julià de Lòria
info@museudeltabac.com
www.museudeltabac.com

SALA D'EXPOSICIONS DEL CENTRE CULTURAL I DE CONGRESSOS LAUREDIÀ
Plaça de la Germandat s/n
AD600 Sant Julià de Lòria
Tel.: (+376) 744 044
escoladart@comusantjulia.ad
www.santjulia.ad

GALERIA D'ART - TALLER ESPAI 29
Av. del Pessebre, 29
Tel.: (+376) 869 789
AD700 Escaldes-Engordany
espai29@espai29.com
www.espai29.com

ART AL SET GALERIA
Parc de la Mola, 7
Tel.: (+376) 868 355
AD700 Escaldes-Engordany
artalset@andorra.ad
www.artalset.com

CENTRE D'ART D'ESCALDES-ENGORDANY (CAEE)
Av. Carlemany, 30
Tel.: (+376) 802 255
AD700 Escaldes-Engordany
centreart@e-e.ad
www.e-e.ad

Itineraris

Els encants de cada vall i els seus elements patrimonials es reflecteixen en l'ampli ventall d'itineraris que ofereix el país. Recorreguts amb els quals viatjareu al passat d'Andorra, en què bisbes, senyors i vilatans conviuen en harmonia, i que ens oferiran altres maneres de conèixer la cultura d'Andorra.

La Ruta del Ferro ens portarà al segle XVII per conèixer una de les indústries més importants de les valls. També podrem seguir l'itinerari de les Dotze petjades pel camí de Canillo, per descobrir els indrets rellevants de la parròquia. A més, amb recorreguts com l'Arquitectura de Granit o la Ronda Laurediana visitareu els entorns més singulars d'Escaldes-Engordany i de Sant Julià de Lòria. Encamp i la Massana us aproparan a les tradicions i les creences de les valls amb el Sisquet de cal Sinquede i el Romànic. La capital ens proposa gaudir d'un passeig per l'Anella Verda i les valls d'Ordino ens proposen seguir els passos de Verdaguer. A partir de l'estiu, es posa a la disposició del visitant el Bus Turístic, amb el qual podrà gaudir de les tradicions, els usos i els costums dels habitants de les valls d'ara i del passat.

Tens una oportunitat única per descobrir la cultura andorrana, amb més de set-cents anys d'història. Deixa't portar! Trobaràs el patrimoni del país al teu abast en qualsevol dels itineraris que es proposen a totes les parròquies.

Ruta del Ferro

La Ruta del Ferro convida el visitant a descobrir els recursos vinculats al procés de l'obtenció, la transformació i la comercialització del ferro des del principi del segle XVII fins al final del segle XIX. Mines, carboneres, fargues, hàbitat miner i siderúrgic són alguns exemples d'aquest itinerari.

El recorregut ens apropa a punts d'interès com la Farga Rossell, el Centre d'Interpretació del Ferro, la mina de Llorts, el camí dels traguiners i l'itinerari Homes de Ferro, Sant Martí de la Cortinada i el Museu Casa d'Areny-Plandolit. Part d'aquest recorregut es pot fer lliure, ja que constitueix una passejada agradable i interessant per un paisatge cultural d'alta muntanya.

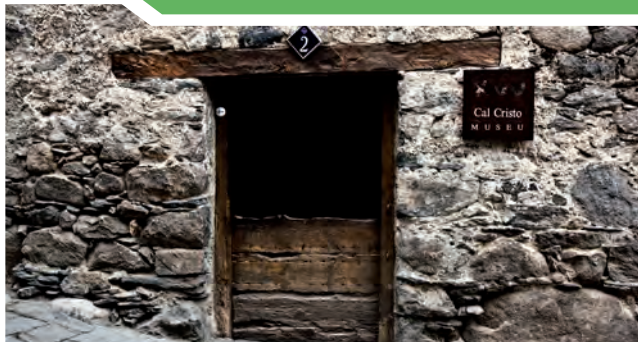
**Patrimoni Cultural
Central de reserves**
Tel.: (+376) 839 760
reserves.museus@andorra.ad
www.museus.ad

Oficina de Turisme d'Ordino
Tel.: (+376) 878 173
ot@ordino.ad
www.ordino.ad

**Oficina de Turisme
de la Massana**
Tel.: (+376) 835 693
turisme@lamassana.ad
www.lamassana.ad

Itinerari de l'Hàbitat Rural

Molts elements del paisatge andorrà són el producte d'una cultura fonamentada en l'explotació intensa i racional dels recursos que oferia la muntanya. Aquesta cultura, mantinguda per pagesos i pastors, constructors de camins i de marges, fargaires, carboners, fustaires i teixidors, és encara perceptible sota les formes vertiginoses dels models urbans. Andorra ofereix la possibilitat de visitar tres cases que ens obren les portes a un passat proper: la Casa Cristo d'Encamp, la Casa Rull de Sispony i la Casa d'Areny-Plandolit d'Ordino.

Aquestes cases han estat condicionades per transmetre al públic contemporani les vivències que s'amagaven rere els seus murs i ens mostren les diferències socials i econòmiques que hi havia a l'Andorra del final del segle XIX i la primera meitat del segle XX. Així mateix, són un bon punt de partida per descobrir els entorns urbans on s'insereixen.

Museu Casa Cristo
Carrer dels Cavallers, 2
La Mosquera
AD200 Encamp
Tel.: (+376) 833 551
casacristo@encamp.ad
www.encamp.ad

Museu Casa Rull
Tel.: (+376) 839 760
reserves.museus@andorra.ad
www.museus.ad

Museu Casa d'Areny-Plandolit
Tel.: (+376) 839 760
reserves.museus@andorra.ad
www.museus.ad

€ Existeix el passaport de 3 museus que inclou l'entrada a tres de les infraestructures museístiques de la xarxa de museus nacionals. Els museus que formen part del itinerari de l'Hàbitat Rural estan con-

templats en aquest tipus d'entrada i es pot adquirir en qualsevol taquilla dels museus nacionals del país. Passaport 3 museus: 6 €.

Vall del Madriu-Perafita-Claror

**Declarada
patrimoni de la
humanitat per
la Unesco
l'any 2004**

L'any 2004, la Unesco va declarar aquesta vall patrimoni de la humanitat, en la categoria de paisatge cultural, en la qual tan sols hi figuren 64 espais naturals a tot el món. Ara, Andorra ens dóna l'oportunitat de descobrir aquest tresor. Un indret que s'ha anat forjant al llarg del temps gràcies a l'harmonia entre la natura i l'home. La vall del Madriu-Perafita-Claror està situada al sud-est del Principat i ocupa una superfície de 4.247 ha. Aquest territori representa prop d'un 10% de la superfície d'Andorra i s'estén per les parròquies d'Encamp, Andorra la Vella, Sant Julià de Lòria i Escaldes-Engordany. Aquest indret tan apreciat pels andorrans és un espai que ha mantingut intactes les estructures d'organització i gestió de l'espai des de l'època medieval. Una diversitat de paisatges, parets de pedra seca, bordes i cabanes, ramats i la presència ininterrompuda de l'acció humana desvetllen, sense discontinuïtats ni alteracions, períodes significatius de la història de les persones. Actualment, la ramaderia és l'única activitat tradicional amb una presència important dins la vall, que contribueix de manera essencial al manteniment del paisatge cultural de la zona.

Les cabanes dels pastors, una manera de viure

La bellesa natural del circ glacial amaga petites construccions que han format part de la vida humana de la vall. Sigui quin sigui l'itinerari triat, a la vall del Madriu-Perafita-Claror les cabanes de pastors tradicionalment recuperades, els antics horts delimitats per murs i les zones de pastura per als ramats, o bé els orris utilitzats per munyir ovelles i l'elaboració de formatges són exemples del paisatge cultural que ofereix la vall i que l'han fet mereixedora d'aquest reconeixement internacional.

**Itineraris guiats amb
reserva prèvia:**
Oficines de Turisme
d'Escaldes-Engordany
Tel.: (+376) 820 963
Tel.: (+376) 890 881
oficinaturisme@e-e.ad
oficinaturisme2@e-e.ad
www.e-e.ad

**Comissió Nacional d'Andorra
per a la Unesco**
Tel.: (+376) 825 700
cnau.unesco@andorra.ad

Bus Turístic, l'altra Andorra

Bus Turístic disposa de dos temporades anuals d'itineraris que segueixen una mateixa filosofia, és a dir, apropar el visitant a la cultura i la natura del nostre país, oferint-li una activitat més original amb la qual gaudir d'Andorra durant la seva estada. El visitant podrà descobrir la història del Principat, combinada amb visites a museus, a esglésies romàniques, paisatges i zones comercials.

Durant l'estiu, el visitant disposarà de 6 itineraris amb els quals coneixerà l'Andorra més paisatgística tot combinant la cultura i la història de cada parròquia. De cara l'hivern, el Bus Turístic ofereix al visitant 4 itineraris amb els quals descobrirà una pinzellada de les tradicions, l'arquitectura i la societat andorrana. Cada itinerari esdevé una bona ocasió per descobrir el romànic de la zona, com Santa Coloma o Sant Martí de la Cortinada, conèixer la societat tradicional i els seus oficis amb el Museu del Tabac o Casa Cristo o bé gaudir de les millors vistes panoràmiques des del Roc del Quer o des d'Engolasters.

Els recorreguts sempre van acompanyats d'un guia turístic i les explicacions s'obtenen mitjançant una audioguia, disponible en 4 idiomes (català, castellà, francès i anglès). Les rutes tenen lloc cada dimarts, dijous i dissabtes de l'any, i tenen una durada de mig dia.

Oficina Nacional de Turisme

C. Dr. Vilanova, 13
Edifici Davi
AD500 Andorra la Vella
Tel.: (+376) 820 214
info@andorra.ad
www.andorra.ad

Autocars Nadal

Central de reserves
Av. Tarragona, 44-46
AD500 Andorra la Vella
Tel.: (+376) 805 151
info@autocarsnadal.com

Venda anticipada i reserva prèvia obligatòria.
Tiquet d'un itinerari: 12 €
Tiquet de dos itineraris: 18 €

Itineraris autoguiats i acompanyats per un guia turístic.
Aforament limitat, reserva prèvia obligatòria.

Itinerari de la parròquia de Canillo

Dotze petjades pel camí de Canillo

Descobriu els indrets i els monuments més emblemàtics de la parròquia a través de l'itinerari Dotze petjades pel camí de Canillo. El recorregut ens apropa al patrimoni cultural i religiós de la vall i ens permet gaudir de la bellesa del paisatge canillenc.

Es tracta d'un trajecte agradable de baixa dificultat que es recorre en un temps aproximat de tres hores* a peu. Durant el trajecte podreu visitar els punts d'interès següents:

1. Sant Joan de Caselles
2. Oratori de Sant Bernat de Menthon
3. Creu de Ferro Forjat
4. Església de Sant Serni
5. Escultura a Carlemany
6. Església de Santa Creu
7. Creu dels Set Braços
8. Sant Miquel de Prats
9. Creu de Carlemany
- 10 i 11. Oratoris de Meritxell
12. Santuari de Meritxell

*Durada del trajecte realitzant la visita corresponent.

Oficina de Turisme de Canillo

Av. de Sant Joan de Caselles

AD100 Canillo

Tel.: (+376) 753 600

vdc@canillo.ad

www.vdc.ad

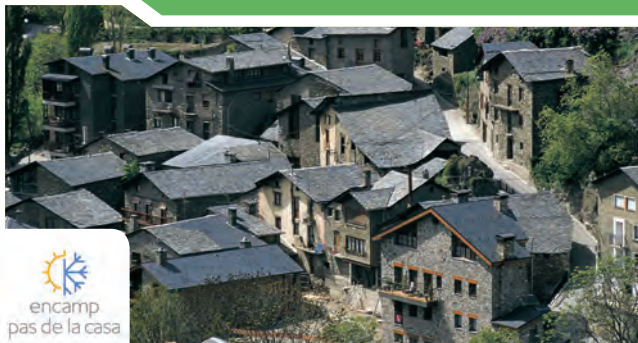
Visita lliure.

Recorregut gratuït.

Itineraris per la parròquia d'Encamp

Itinerari del Romànic

Aquest recorregut ens trasllada a l'època medieval per descobrir el romànic de la parròquia. L'itinerari s'inicia a la plaça del Consell i inclou la visita al conjunt històric de les Bons, esglésies de Sant Miquel i de Sant Joan de la Mosquera i s'acaba amb la visita de l'església parroquial de Santa Eulàlia, que es complementa amb el Museu d'Art Sacre, on descobrireu algunes de les peces més importants trobades durant la restauració de Santa Eulàlia.

Itinerari del Camí Hidroelèctric d'Engolasters

Podreu conèixer i veure en primera persona les interioritats que envolten el món de l'electricitat construït al voltant de l'estany d'Engolasters durant el segle passat. Amb aquesta nova activitat, visitareu les entranyes de la presa del llac d'Engolasters, caminareu per sobre els canals que capten l'aigua dels rius, i sabreu com es controla la producció d'electricitat. A més, tindreu la possibilitat de veure com es transportava el material i les persones anys enrere fins a la casa dels guardes de la presa, tot acompanyat de les explicacions que us permetran entendre els mètodes de construcció dels canals, les preses i els dics. Com a complement de la visita podreu pujar a la vagoneta que estava en servei del 1930 fins el 1999, i tot això en un entorn natural immillorable, sota els pins i a 1600 metres d'alçada.

Passaport *Descobreix les Valls d'Orient*

El nou passaport dels museus de les valls d'Orient permet visitar el Museu de la Moto, a la parròquia de Canillo i, la Casa Cristo, el Museu Nacional de l'Automòbil i l'MW Museu de l'Electricitat, a la parròquia d'Encamp. Aquesta proposta és un afegit més a l'oferta cultural d'Andorra i permet crear sinergies entre els museus implicats.

Oficina de Turisme d'Encamp
Tel.: (+376) 731 000
turisme@encamp.ad
www.encamp.ad

Itinerari del Romànic

Tarifa normal: 3 €

Gratuït per als menors de 6 anys.

De dimarts a dissabte, a les 10 h, amb reserva prèvia. El recorregut es fa durant els mesos de juliol i agost. Es pot fer l'itinerari durant tot l'any amb reserva prèvia.

Casa Cristo
Tel.: (+376) 833 551
casacristo@encamp.ad

Passaport *Descobreix les Valls d'Orient*

Adults: 6 €

Gratuït per als menors de 10 anys.

Itinerari del Camí Hidroelèctric d'Engolasters

Tarifa normal: 3 €. Gratuït per als menors de 10 anys.

Grups de 15 persones o més: 2 €. Itinerari guiat.

Abril, maig, juny, setembre, octubre: visites dissabtes a les 11 h i a les 15 h.

Juliol: visites dissabtes a les 10 h, 12 h, 15 h i 17 h, i diumenges a les 10 h, 12 h i 15 h.

Agost: visites de dimarts a diumenge a les 10 h, 12 h, 15 h i 17 h.

Visites als matins de dimarts a divendres per a grups.

Itineraris de la parròquia d'Ordino

Itinerari Verdaguer a Ordino

Mossèn Cinto Verdaguer, un dels escriptors de la Renaixença més importants de la literatura catalana, va ser també un gran amant de l'excursionisme i va recórrer l'any 1883 les valls andorranes. Durant els seus viatges hi descobreix la geografia, la història, el folklore i les llegendes encara presents en els habitants de les valls.

Descobrint la Cortinada

En un recorregut d'unes dues hores i mitja: sortirem de la plaça de l'oficina de turisme i agafarem el mini bus parroquial fins La Cortinada, visitarem el Centre de la Natura, farem un petit passeig per el mig del poble de la Cortinada, visitarem l'església romànica de Sant Martí, la Mola i Serradora de Cal Pal i l'antiga Mola d'en Solé. Tornarem a agafar el minibus parroquial fins al poble d'Ordino.

Ordino Cultural

En un recorregut d'unes dues hores i mitja: visitarem el poble d'Ordino pels seus antics carrers, l'església de Sant Corneli i Sant Cebrià, els jardins de Casa Rossell i Casa d'Areny-Plandolit i farem un passeig cap al camí ral a Santa Bàrbara fins a l'àrea de gimnàstica a l'aire lliure o cap al camí de Segudet.

Oficina de Turisme d'Ordino

Tel.: (+376) 878 173

ot@ordino.ad

www.ordino.ad

Itinerari Verdaguer a Ordino

No es disposa de servei de guies, l'itinerari és lliure.

Recorregut gratuït, excepte l'ús del telecabina.

Preus del telecadira fins a Creussans:

Anada i tornada: 8,20 € adults /

6,25 € infants

Anada: 6 € adults / 4,40 € infants.

Altres itineraris d'Ordino

Descobrint la Cortinada: del 4 de juliol al 6 de setembre. Cada matí, sortida a les 9.50 h des de l'Oficina de Turisme d'Ordino. Cal reserva prèvia.

Ordino Cultural: del 4 de juliol al 6 de setembre. Cada tarda, sortida a les 15.30 h des de l'Oficina de Turisme d'Ordino. Cal reserva prèvia.

Adults: 5 €

Infants i majors de 65 anys: 3 €

Itineraris de la parròquia de la Massana

Itineraris en cotxe per les Valls del Nord:

Les Valls del Nord ens ofereixen diversos itineraris que us mostraran la manera de viure d'un país arrelat als seus costums i a les seves tradicions. Us proposem les rutes següents per conèixer les nostres valls:

- Cases antigues: us convidem a visitar la Casa Rull de Sispony i la Casa d'Areny-Plandolit d'Ordino, on descobrireu les formes de vida dels habitants de la vall al segle XIX.
- Joies del romànic: descobrirem el Centre d'Interpretació Andorra Romànica de Pal i algun exemple del romànic que trobem a les valls andorranes com Sant Climent de Pal, Sant Cristòfol d'Anyós i Sant Martí de la Cortinada.
- La força de l'aigua: descobrirem la importància de l'aigua a les valls. Durant el recorregut podeu visitar els Llacs de Tristaina, la cascada i el pont de les Salines, la font de ferro, la Mola i Serradora de Cal Pal i la Mola d'en Solé, la Farga Rossell, el pont de Sant Antoni, entre d'altres.

Visites teatralitzades: Deixa't guiar pel Sisquet de cal Sinquede

Sabies que a l'hotel Palanques s'hi van allotjar refugiats de la Segona Guerra Mundial? Vols conèixer com vivien els pagesos de principis del segle XX a la Massana? Tens curiositat per saber per què Sant Climent va ser un papa que no volia ser papa? El Sisquet de cal Sinquede, un pagès del segle passat, fa un viatge en el temps per explicar-nos els costums de l'època, les històries i anècdotes dels pobles de la Massana i Pal.

Visites teatralitzades

Oficina de Turisme de la Massana
Plaça de les Fontetes, s/n
Tel (+376) 835 693
turisme@la.massana.ad
www.lamassana.ad

Visites guiades al juliol i a l'agost.
Places limitades.
Per poder fer la visita en altres dates contacteu amb l'Oficina de Turisme.

Visites en cotxe per les Valls del Nord

Oficina de Turisme de la Massana
Tel.: (+376) 835 693
turisme@la.massana.ad
www.lamassana.ad

Oficina de Turisme d'Ordino
Tel.: (+376) 878 173
ot@ordino.ad
www.ordino.ad

Itineraris per la parròquia d'Andorra la Vella

Itineraris interpretatius de l'Anella Verda:

L'Anella Verda és sinònim de sostenibilitat. La recuperació dels recs de la capital ha donat peu a l'estructuració d'itineraris que donen a conèixer diversos elements d'alt valor ecològic, paisatgístic, històric i cultural de la perifèria de la ciutat.

- La transformació del paisatge agrícola. Petit itinerari dins la zona del Rec del Solà per interpretar els valors agrícoles i ramaders i el domini de l'aigua.
- El creixement i la urbanització de la vall. Itinerari per interpretar l'evolució urbanística d'Andorra la Vella, del canvi de tradició i economia.
- Ésser humà i l'adaptació als riscos naturals. Un itinerari que proposa interpretar la convivència de l'ésser humà davant de riscos naturals com les inundacions o les tarteres.

Museu Obert de Geologia. Roques al Carrer: Contempleu el jardí de les roques tot passejant pel Parc Central per conèixer la diversitat geològica d'Andorra. La visita es complementa amb un itinerari geològic i un itinerari per l'arquitectura del granit pels carrers de la capital.

Itinerari cultural: Història, tradició i cultura passejant pel centre històric de la capital i visitant el llegat arquitectònic, escultòric i pictòric.

Itinerari nocturn: La visita nocturna teatralitzada al Barri Antic recrea les aventures andorranes de Don Francisco de Zamora, jutge de la Reial Audiència de Barcelona, i ens transporta, per uns moments, a l'Andorra de la fi del segle XVIII.

Visita de l'església de Santa Coloma: Recorregut exterior i interior d'una de les esglésies preromàniques més antigues i emblemàtiques del Principat.

Oficina de Turisme d'Andorra la Vella

Plaça de la Rotonda, s/n
AD500 Andorra la Vella
Tel.: (+376) 873 103
turisme@comuandorra.ad
www.andorralavella.ad
www.andorralavella.ad/anellaverda
www.roquesalcarrer.ad

Els itineraris interpretatius poden ser guiats o autoguiats. Es recomana fer reserva prèvia.

Tots tres itineraris es poden recórrer gratuïtament des de mitjans de juny fins a mitjans de setembre. La resta de l'any es poden fer amb reserva prèvia. Itineraris autoguiats de l'Anella Verda: 1 €.

Itineraris per la parròquia de Sant Julià de Lòria

Fotografia cedida pel Comú de Sant Julià de Lòria

Sant
Julià
de
LÒRIA

Ronda Laurediana

Passeja pel nucli de la vida social i cultural de Sant Julià de Lòria, poble també conegut amb el nom de Laurèdia. Aquest nom constitueix l'arrel del gentilici dels seus habitants: lauredians. Coneix els testimonis arquitectònics que il·lustren l'evolució del poble des del segle XII fins als nostres dies.

L'home i la matèria

Els homes dobleguen els elements i la matèria per assegurar-se l'existència, però també com a forma d'expressió.

Sant Julià de Lòria, petit poble de muntanya, aprofita des de fa segles els conductes abundants d'aigua de la vall per fer-ne punts d'encontre de la seva vida religiosa, social i domèstica. Al costat de l'aigua, la pedra i el metall parlen de la seva subordinació a l'home, sempre necessitat de recipients útils, sempre necessitat de l'expressió que proporciona l'escultura.

Oficina de Turisme de Sant Julià de Lòria
Plaça Laurèdia, s/n
AD600 Sant Julià de Lòria
Tel.: (+376) 744 045
turisme.lauredia@comusantjulia.ad
www.santjulia.ad

Visites guiades amb reserva prèvia.

Ronda Laurediana

Tarifa normal amb Museu del Tabac: 5 €. Tarifa reduïda amb Museu del Tabac: 3,50 € (carnet jove, carta magna i grups de més de 20 persones). Tarifa normal sense Museu del Tabac: 2 €. Tarifa reduïda sense Museu del Tabac: 1 €.

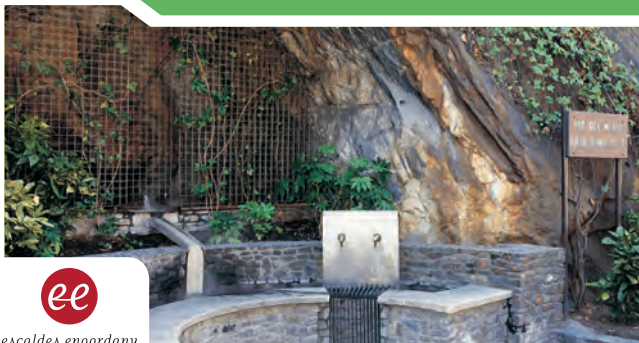

L'home i la matèria

Tarifa normal: 2 €. Tarifa reduïda: 1 € (carnet jove, carta magna i grups de més de 20 persones).

Itineraris per la parròquia d'Escaldes-Engordany

escaldes-engordany

Itinerari d'Engordany

Aquesta visita pretén mostrar l'origen rural de la parròquia i diferenciar-lo de l'actual nucli turístic d'Escaldes. La ruta recorre les cases del nucli històric d'Engordany i us acompanya amb anècdotes i explicacions que guien la visita i donen a conèixer l'economia, la societat, la política i la cultura dels segles XIX i XX fins avui dia.

Itinerari per l'Arquitectura del Granit

Escaldes-Engordany és una de les poblacions d'Andorra que conserva més edificis de l'anomenada arquitectura del granit, estil arquitectònic testimoni dels canvis socioeconòmics que van sacsejar el país a mitjan segle XX. De la gran quantitat d'exemples que podem citar, destaquen la casa Lacruz, obra de l'arquitecte català Puig i Cadafalch, o bé l'Hotel Valira i l'Hotel Carlemany com a exemples dels primers establiments que utilitzaven l'aigua termal com a reclam turístic.

Oficines de Turisme d'Escaldes-Engordany

Tel.: (+376) 820 963

Tel.: (+376) 890 881

oficinaturisme@e-e.ad

oficinaturisme2@e-e.ad

www.e-e.ad

Arquitectura del Granit

Servei guiat durant l'estiu.
Es recomana fer reserva prèvia.

2 € (gratuït per infants menors de 12 anys).

Itinerari d'Engordany

Servei guiat durant l'estiu.
Es recomana fer reserva prèvia i calçat còmode.

2 € (gratuït per infants menors de 12 anys).

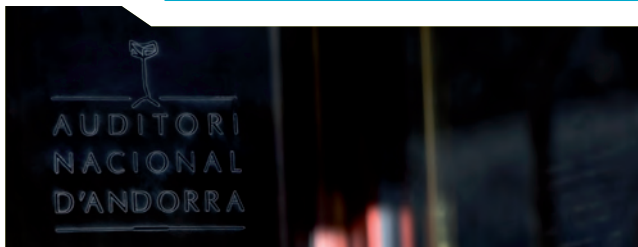
Festivals i esdeveniments culturals

Música clàssica, jazz, dansa i teatre

Andorra ofereix una àmplia oferta de música, dansa i teatre que any rere any es fomenta des de les parròquies. Destaquen el Festival Colors de Música d'Escaldes-Engordany, els vespres d'estiu a Sant Julià de Lòria i el Festival Internacional Narciso Yepes, que té lloc a l'Auditori Nacional d'Andorra.

La música clàssica i el teatre esdevenen una de les ofertes principals del país amb el Concurs Internacional de Piano Premi Principat d'Andorra, que es convoca al novembre a Escaldes-Engordany, o bé la Temporada de Música i Dansa d'Andorra la Vella, que se celebra de novembre a maig. En aquest sentit l'Orquestra Nacional Clàssica d'Andorra és el màxim exponent de la música clàssica del Principat. Sant Julià de Lòria i Andorra la Vella aposten pel teatre i ens ofereixen d'octubre a gener i de febrer a juny la temporada de teatre, que apropa els actors i les obres internacionals més reconeguts al país. Per la seva banda, durant els mesos d'estiu, totes les parròquies organitzen manifestacions artístiques de renom, com els concerts de jazz, flamenc, pop espanyol i música moderna local, la Trobada de Buners, balls folklòrics durant les principals festes majors i multitud d'exhibicions de dansa.

Auditori Nacional d'Andorra

L'Auditori Nacional és el resultat de la tradició musical del Principat, que ha evolucionat fins a arribar al Festival Internacional de Música, apadrinat per Narciso Yepes fins al 1996, del qual porta el nom des de l'any 1997. L'Auditori Nacional disposa de 494 places i va ser inaugurat el 20 de setembre de 1991.

Al llarg de tots aquests anys, l'Auditori, gestionat des del Ministeri de Cultura, ha tingut l'honor d'acollir al seu escenari primeres figures del món de la música, com Narciso Yepes, Yehudi Menuhin i Barbara Hendricks, entre molts d'altres.

Auditori Nacional d'Andorra
Av. Germans de Ribà, s/n
AD300 Ordino

Tel.: (+376) 838 325 / (+376) 875 700
ism-auditori@andorra.ad
www.auditori.ad

Festes majors i festius parroquials

> Canillo

Festa Major de Canillo, tercer cap de setmana de juliol.
Sant Roc, 16 d'agost.

> Encamp

Festa Major d'Encamp, 15 i 16 d'agost.
Festa del poble, últim cap de setmana de juny.

> Ordino

Festa Major d'Ordino, 16 de setembre.
Roser d'Ordino, primer diumenge de juliol.

> La Massana

Festa Major de la Massana, 15 i 16 d'agost.
Sant Antoni, 17 de gener.

> Andorra la Vella

Festa Major d'Andorra la Vella, primer dissabte d'agost.
Sant Joan, 24 de juny.

> Sant Julià de Lòria

Festa Major de Sant Julià de Lòria, dos dies abans i
després de l'últim diumenge de juliol.
Diada de Canòlich, últim dissabte de maig.

> Escaldes-Engordany

Festa Major d'Escaldes-Engordany, 25 i 26 de juliol.
Festa de la parròquia, diumenge següent al 14 de juny.

Informació general

INDICATIU INTERNACIONAL: + 376

Oficina Nacional de Turisme

Tel.: 820 214

info@andorra.ad

www.andorra.ad

TELÈFONS ÚTILS

POLICIA: Despatx: 872 000 / Urgències: 110

BOMBERS: Despatx: 800 020 / Urgències: 118

HOSPITAL NOSTRA SENYORA DE MERITXELL: 871 000

SERVEI URGENT MÈDIC (SUM): 116

INFORMACIÓ TELEFÒNICA NACIONAL: 111

INFORMACIÓ HORÀRIA: 157

MOBILITAT: 1802 1802

ASSOCIACIÓ DE GUIES TURÍSTICS D'ANDORRA: 363 247

(associaciogta@hotmail.com)

XARXA D'OFICINES DE TURISME D'ANDORRA

Canillo

Tel.: 753 600

vdc@canillo.ad

www.vdc.ad

Encamp

Tel.: 731 000

turisme@encamp.ad

www.encamp.ad

Funicamp

Tel.: 834 011

turismefunicamp@encamp.ad

www.encamp.ad

El Pas de la Casa

Tel.: 755 100

turismepas@encamp.ad

www.encamp.ad

Ordino

Tel.: 878 173

ot@ordino.ad

www.ordino.ad

La Massana

Tel.: 835 693

turisme@lamassana.ad

www.lamassana.ad

Andorra la Vella

Tel.: 873 103

turisme@comuandorra.ad

www.andorralavella.ad

Sant Julià de Lòria

Tel.: 744 045

turisme.lauredia@andorra.ad

www.santjulia.ad

Escaldes-Engordany

Tel.: 820 963 - 890 881

oficinaturisme@e-e.ad

oficinaturisme2@e-e.ad

www.e-e.ad

OFICINES DE TURISME A L'ESTRANGER

Barcelona

Pau Claris, 145

08009 Barcelona

Tel.: (+34) 93 215 91 04

infobcn@andorra.es

www.andorra.ad

Madrid

Alcalá, 73

28009 Madrid

Tel.: (+34) 91 431 74 53

infomad@andorra.es

www.andorra.es

París

26, Avenue de l'Opéra

750001 Paris

Tel.: (+33) 1 42 61 50 55

info@andorre.fr

www.andorre.fr

Bruxelles

10 Rue de la Montagne

1000 Bruxelles

Tel.: (+32) 2 502 12 11

info@andorra.be

www.andorra.be

Lisboa

Embaixada do princi-
pado

de Andorra em Portugal

Rua do Possolo, 76, 2º

1350-251 Lisboa

Tel.: (+351) 21 391 37 40

embaixada@andorra.pt

www.andorra.pt

recull de publicacions

Andorra Turisme

www.andorra.ad